

A MUNKASPÁRT AZ ADÓEMELÉSEK ELLEN

WOODSWORTH MEGALLAPÍTÁSAI SZERINT ISMÉT A GAZDÁGOK HUZZAK KI MAGUKAT AZ ÁLLAMI TERHEK VI-SÉLESE ALÓL — MENNYIBE V SEGIT AZ ORSZÁGON AZ UJ VAMTÖRVÉNY?

A múlt héten szinte hírhettelen kavargás jellemezte az ülés-ket a birodalmi képviselőházban. Ugyiszólván az egész par-lament a Bennett-féle költségvetés hatása alatt állott és iz-galmasan tárgyalták egyes cso-portok az egészen újszerű in-tézkedéseket, melyek ismét fe-nekestől felforgatják az eddig bevett szokásokat. Az igaz vi-lar azonban akkor robbant ki, amikor Woodsworth munkás-párti képviselő kimutatta az új rendelkezések fonákosságát, a- azon véleményének adott kifeje-zést, hogy Bennett a kistöké-szek és szegény emberek bőrén akarja megkímélni a milliomos-kokat és óriási tökével rendel-kező érdekeltségeket.

A kormánypárti képviselők sem hagyták magukat és azt vitatták, hogy a nagy töke ré-szére biztosított kedvezmények-keg egyáltalán nem Kanada ózónését is előmozdíthatják, ami feltétlenül több munkaalkalmat jelent. A munkáspárti kép-viselők mindemellett fenntar-tották azon álláspontjukat, hogy a jelenlegi körülmények nem vezetnek jóra és ha csak a kormány be nem váltja a vá-lasztáskor fennhangon hírde-tett ígéréteinek legalább egy bizonyos hányadát, úgy igen szomorú ténylek nézünk előre. Hiszen ma, mikor egyetlen em-bernek se volna szabad munka nélkül tengődnie, egyedül Win-nipegben mintegy 20.000 ember tétlenül kénytelen az immár csödébe jutott városi hatóságok könyörömagadását igénybe ven-ni, sőt például Montreálban annyira rossz a helyzet, hogy valósággal éhenpusztulás vá-rja a munkanélküliek szerenc-sétlen ezreit — mondotta Woodsworth.

Általában véve az új adókules-bevezetése következtében is-mét emelkedni fognak egyes cikkek ára a kőszéntől a kan-nás gyümölcsökig. Ugyanak-or viszont komoly remény van arra, hogy bizonyos iparágak ismét fellendülnek és ezáltal ez-eket sikerül munkába helye-zni. Tekintettel azonban az e-gész világon uralkodó pénzte-lenségre, ez utóbbi nagyrészt attól függ, hogy mennyiben tudja a kanadai belső forduló-tyasztás foglalkoztatni a gyár-akat. Az államháztartás mér-legét kétségkívül egyensúlyba fogja hozni a sok új adótétel, amire annál is inkább szükség van, miután 75 millió dolláros deficitet kell bírnia ki az or-szág még egy esztendőig.

A posta hatmillió dolláros rá-fizetése a felértékelt díjazással igyekeznek fedezni, viszont e-gyedül a tíz dolláros alul pénz-utalványoktól kötelező két cen-tes adóbélyeg is elegendő arra, hogy félmillió dollárral szapo-ritsa a kincstár bevételeit. Rengeteg pénz számítanak be-zesíteni az amerikai folyóiratok minden egyes fontja után szá-mítandó 15 centes vám kiveté-se folytán, noha ez ellen testi-ltleg tiltakoztak a kanadai újsá-gárosok, akik közül százak vesztették el kenyérüket csu-pán azért, mert az új intézke-dések értelmében egyes vas-tagabb "magazínok" ára például 30 centről 45 centre ugranék fel.

Rengeteget fog azonban se-gíteni az amerikai és európai áruk behozatalának vámené-léssel való megnevezítése kü-lönbösen a keletkanadai szénbá-nyászatban, a nehézségi vámpar-ban, bérparban és ál-talában mindazon iparágakban, melyek az alacsonyabb árúknal piacra dobott külföldi árukkal nem tudtak versenyt tartani és legnagyobb részt üzemüket tel-

Jesen le is zárták. Annak elle-nére, hogy sokan helytelenítik a Bennett kormány magas vá-m-tételekre alapított politikáját, a konzervatívok hivatalbéli lépe-ése óta mintegy 75 amerikai vállal-kozás épített kisebb-nagyobb gyárat Kanadában, legnagyobb részt Ontario és Quebec tarto-mányok területén, hogy ezáltal megkerülve a behozatali vá-m-tételeket, egyúttal hozzájárul-t a kanadai érces s nyersanyagok nagyobb arányú fogyasztásá-hoz és kanadai munkások ré-szére biztosított megélhetést.

BÉLA BÁN CSONTJAIT A MARGITSZIGETEN HELYEZIK EL

A margitszigeti régi romfal-ak felhasználásával elkészítet-ték a XIII. század építészeti stílusában a kápolnát.

Az évszázados fák romanti-kus környezetébe stílusosan il-leszkedő kápolnát ünnepélyes keretek között avatják fel ju-nius végén. A kápolna tornyá-ban elhelyezik a régi Szent Mar-git templom többszáz éves ha-rangját, amely egy félszázévi halgatás után először kondu-l majd meg a fenszentelés alkalmá-ból.

Íde akarják még áthelyezni az árpád házból Béla herceg, a macsói bán csontjait is. A ma-csói bán testének maradványait egy régebbi margitszigeti íásat-alkalmával találták meg, a klasztrum romjai közelében. A bánt tudvalegőleg ott ölték meg a Nyulak Szigetén és ott is te-mették el. A csontját azóta a Nemzeti Múzeumban fekszenek és korbü, középkori temetés ke-retében helyeznék el egy szar-kófagban a kápolnában.

A CEGLÉDI VASÁRTÉRRŐL A MUZEUMBA

Az Óházában most ünnepe-lték Tury Gyula festőművész ju-bileumát 65 éves születésnapja alkalmából. Ezel az esemény-nyel kapcsolatban érdekes lesz megjegyeznünk, hogy ez a ne-ves magyar művész Cegléd vá-róságban született egyszerű családból. Tizennyegy éves korá-ban az ottani vasártéren fedez-te fel egy műbarát és segítette a boldogulást útján. Azóta a magyar festő a legelsőkk közé küzdötte magát és külföldön is megérdemelt sikereket ért el. A szegény ceglédi iparosfi mű-terme ma a budapesti Belyár-s-ban található meg és képel kö-zül többet helyeztek el a Szép-művészeti múzeumban is.

NESZTŐ MERTÉKBEN SZAPORODOTT A BÜNÖZÉS ANGLIÁBAN

Londonból jelentik: Az angol belügyminisztérium bünyégi statisztikája szerint Angliában 1929-ben 134.581 bűncselek-ményt követtek el, azaz 4112-ven többet, mint 1928-ban. Te-hát egymillió lakosra 3398 bün-tény eset; az előző évben az arányszám 3305 volt. Az esetek közül 94.908 büntényt derítet-tek fel. A büntények közt 84 gyilkosság volt, 103 áldozattal. 37 gyilkos öngyilkosságot kö-vetett el. Az év folyamán öt gyilkost végeztek ki.

A jelenlét a bűnözés növe-ködését a súlyos gazdasági vá-lásznak és a nehezebb megélhe-tésnek tulajdonítja. Feltűnő e-melkedést mutat a fiatalabbko-ros bűnözők száma, különösen az a nemzedéké, amely a vi-lágháború alatt élte le szen-gébb gyermekévet.

Kanadai megfigyelések

MIT LATOTT EGY ÓHAZI VEZETŐEMBER A HÁBORU ALATT NAGGYA NÖTT KANADABAN? — A ST. LAWRENCE ÉS A WELAND CSATORNAK KIÉPÍTÉSE NAGY VESZÉLYT JELENTHET A MAGYAR GABONARA

Részletesen beszámolt arról a "Kanadai Magyar Újság", hogy Dr. Kresz Károly, a ma-gyarországi Takarékok és Ban-kok Egyesülete igazgatója, mint az Óháza hivatalos kikü-ldött vett részt a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara május fo-lyamán Washingtonban megtar-tott nagyülésén. Miután Dr. Kresz a lapunk olvasói ál-tal ismert és általában Kanada zenebarát körében nagy meg-becsülésnek örvendő Kresz Gé-za torontói hegedűművész bátyja, természetesen ellátoga-tott Kanadába. Ezt az alkalmat használta fel arra, hogy a "To-ronto Star" hasábjain ismeretes-se Magyarország helyzetét a kanadai olvasóközönséggel és egyúttal előkészítse egyes ma-gyar terményeknek, különösen a jó magyar borknak Kanadába való behozatálát.

A fentieket részletező május 7-iki cikkünknek mintegy kí-egészítéseként közöljük az időközben hazaérkezett Dr. Kresz Károly kanadai benyo-másait:

Tizennyolc évvel ezelőtt járt-am kint először Amerikában. A háborúelőtti év őszén hathe-tetes tanulmányutamat tettem az Egyesült Államokban és Kanada déli feléi részén. Akkor láttam először azokat a gigászi mé-reteket, amelyekben "a határta-rian lehetőségek hazája", egy-részt hihetetlen mennyiségű természetes kincseire és nyers-anyagára, másrészt pedig a nép-óriási vállalkozó kedvére ala-pítva, fejlődik. Közel két évtá-zes esik első és mostani utazá-som közé, és az a két évtized Amerikában sokkal nagyobb i-dőszak, mint Európában, hiszen el kell csak gondolni azt, hogy annak az egész földrajzi tör-ténelme és kultúrája mennyire új, és hogy a mult század más-odik felétől kezdve, mily nagy-mértékben történt a hatalmas fellendülés.

Egy egy öregebb kanadai még emlékeztet arra, amikor a kanadai nagyvárosok legfo-galmasabb pontjain földszintes fabodák állottak egy homok-tenger közepébe. Az a 18 esz-tendő, amióta én utoljára kint voltam, szintén elég volt ah-hoz, hogy egyes közepes jelen-tőségű göcponok világvárosok ká' fejlődjenek. Így pl. Torontó, Kanadának az Egyesült Ál-lamok határán, az Ontario-to-partján fekvő, Montrealon kívül legjelentékenyebb városa, ez a-latt az idő alatt negyedmillió-s városból több mint egymillió-s városrá nőt meg, és amig ak-kor főúccsában 2-3 emeletes házak állottak, addig ma egy-másután sorakoznak a 30-40 emeletes paloták, és Torontó-nak is megvan a "Sky-Line"-je.

Április 28.-án és 29.-én, két nap alatt életemnek két olyan impresszióját éltém át, amely-keket elfelejteni nem lehet. Az egyik a Niagara vizesés, ame-lyet most másodszer láttam, de amely talán hatalmasabbnak s nagyobbabnak tűnik fel, mint el-ső alkalommal. De nemcsak a természeti szépség, az amely óriási benyomást tett, hanem kevésbé az is, ahogyan az em-ber ezt a hatalmas vizesést igá-jába hajtotta.

Lent voltam a kanadai olda-lak egyik vizierő-fejlesztőtele-pon, közvetlenül a vizesés fe-llett, ahol 11 turbina 150.000 ló-erőt fejt ki és ugyanannyi gene-rátor 102.000 kilowatt villamos energiát fejleszt. Ezekonkívül u-gyancsak a kanadai oldalon még egy ennél valamivel na-gyobb teljesítéssel erőmű van és ezek szolgáltatják a villamos-erőt Ontario nagy részének. Ezzel az erővel folyik a farmo-kon a tehének fejése, a vízszol-gáltatás és ez az erő hajtja Ke-

letkanada nagyfejlődési ipá-rá "nak gyárait. Bár hatalmas erő-művek állanak az ipar szolgálá-tában, egyúttal kellő gondos-kodás történik arról, hogy da-cára az erőfejlesztés céljaira felhasznált óriási víztömegek-nek, magának a vizesésnek ter-mészeti szépsége ne legyen ja-lentéketlenül befolyásoló.

A másik nagy élmény a Wel-land-csatorna, amely megke-rüli a Niagara vizesést és amely technikai méreteiben vetekszik a Panama-csatornával, sőt ál-talilag műszakilag annál na-gyobb. Öt óriási kettős zilip teszi lehetővé a hajózást az On-tario- és az Erie-tavak között és célja és eredménye, hogy nagy tengeri hajók fognak tud-ni bemenni egész Chicagóig, a-mi az Egyesült Államok és Ka-nada gabonavitelére nézve hi-hetetlen előnyt fog jelenteni, mert következménye, hogy a buzát a búzatermő vidékekről hajón és nagyrészen átrakás nélkül lehet kivinni. A csator-na teljesen készen van és csu-pán a St. Lawrence-folyó Mont-real melletti zilipjeinek megnagyobbitása szükséges ah-hoz, hogy a nagy tavak teljes mértékben megvalósítható le-gyen, és tényleg nagy tengerjáz-ró hajók is bejuthassanak a ta-vakra. Sajnos, ez újabb ves-zély a magyar gabonára. El-kell ismerni, hogy a Welland Canal a világ egyik legjelenté-kenyebb technikai műve és ha-össze lehet hasonlítani nagy-ságban, talán az a szintén gi-gantikus mű vetekszik vele, a-mellyel a hollandusok a Zuyder-See-t bekerítik, hogy új termő-földet nyerjenek.

Fentiekben csak néhány oda-vettét képet akartam megraj-zolni. Részletes beszámolót a Nemzetközi Kereskedelmi Ka-mara washingtoni kongresszu-sáról és az északamerikai köz-gazdasági viszonyokról — mely-ek ezidőszertől ugyanolyan depresszióban vannak, mint az európaiak — csak a magammal hozott nagy anyag feldolgozása után fogok tudni adni.

A VILÁG LEGKIVALÓBB IRODALOMTÖRTÉNETIRŐI MAGYAR FÖLDÖN

A Magyar Tudományos Ak-kadémia disztermében nyitot-ták meg az első nemzetközi i-rodalomtörténeti kongresszust. A kongresszusra, amely négy na-pig tart, több mint negyven külföldi irodalomtörténész ér-kezett Budapestre, köztük Nad-ler könyvsbergi, Ermattinger zü-richi Croce nápolyi, Ascoli, Bal-densperger és van Tiegheem pá-risi egyetemi tanárok, Folkiers-ky krakói, Jolivet bourg-la-rei-nei, Fay clermont-ferrandi, Fre-derikson stockholmi egyetemi tanárok, Rosso firenzei, Salinas madridi, Sorrento milanoi és Vignola római egyetemi taná-rok.

HOLLANDUSOK TRIANON ELLEN

Hágából jelentik: A Jacob van Campen könyvnyomdává-lalat kiadásában Amszterdamban "A trianoni dráma" cím-mel 95 oldalra terjedő kitünő mű jelent meg a trianoni igaz-ságtalanságról. A mű szerzője Abbing Gellert magyarbarát hol-landus, aki igen jól ismeri a magyar nép történetét. Abbing művében nem csupán a triano-ni tragédiára terjeszkedik ki-hanam részletesen és szaksze-rűen ismerteti Magyarország történetét, különös tekintettel a nemzetiségi kisebbségek iránt tanusított türelmes politikájá-ra.

Küiritettek egy üzletet a "jumpolok"

A British-columbiail Kampoos Pár perccel miúva magához tért felől érkezé tehervonat, mint, ahog minden nap, most is fe-ketlített, a kocsiak tetején "Ko-lombusz-tikkettel" uzazótkól. Kampoos és Pentiction között megállt a vonat. Az állomáson kocsiat tolatott a külső vágány-ra. A városka pár házból és egy üzletből állott. Az éhező uta-sok bementek az üzletbe, hogy kérjenek valami enniavót. Kér-tek is. De mivel sokan voltak, a stóros elutasította őket, hogy ennyinek nem adhat és egynek sem adott.

Amint elhangzott az elutasít-ás, egy kanadai angol elkiál-totta magát szinte parancsoló hangon: "Help yourself, boys!" Erre mindannyian nekikrohant-ak és ki mit foghatott vitte az üzletből. De csak élelmiszert. Az üzletes tátoit szájjal bulm-ult a hogyan cipelik a portékájt.

hogy e hatalmas vállalatok há-vromszor oly gyorsan növeked-tek az utóbbi évek folyamán, mint a körülbelül 300.000-nyil kisebb testület. Ha a növeke-désnek ez az aránya továbbra is megmarad, husz éven belül az egész nemzeti vagyon fele a szöbanforgó testületek kezébe kerül.

A Financial Times megjegy-zí, hogy az "életerős individualizmus", amelyet az amerikai vezető férfiak igen gyakran és szívesen használnak az Egye-sült Államok gazdasági rend-szerének jellemzésére, a ren-dí adatok megvilágításában me-glehetősen alaptalannak látszik.

Kié Amerika vagyona?

Az "American Economic Re-view" című folyóirat megállá-pítja, hogy az amerikai üzleti vagyonnak körülbelül 35-45 százaléka 200 testület kezében van. Az üzleti vagyon megha-tározás természetesen nem fog-lalja magában az állami, a me-zőgazdasági és a szabad pályák vagyont. A hatalmas testületek, amelyek közül mindegyik legalább százmiló dollár tőké-vel és évi 5 millió dollár tiszta jövedelemmel rendelkezik e-gyüttesen több mint 80 milliárd dollár tőkét képvisel. Ezek a testületek az amerikai ipar több mint felén gyakorolnak felü-lgyeletet. Kimutatható az is,

Pár perc múlva magához tért felől érkezé tehervonat, mint, ahog minden nap, most is fe-ketlített, a kocsiak tetején "Ko-lombusz-tikkettel" uzazótkól. Kampoos és Pentiction között megállt a vonat. Az állomáson kocsiat tolatott a külső vágány-ra. A városka pár házból és egy üzletből állott. Az éhező uta-sok bementek az üzletbe, hogy kérjenek valami enniavót. Kér-tek is. De mivel sokan voltak, a stóros elutasította őket, hogy ennyinek nem adhat és egynek sem adott.

Amint elhangzott az elutasít-ás, egy kanadai angol elkiál-totta magát szinte parancsoló hangon: "Help yourself, boys!" Erre mindannyian nekikrohant-ak és ki mit foghatott vitte az üzletből. De csak élelmiszert. Az üzletes tátoit szájjal bulm-ult a hogyan cipelik a portékájt.

Borbély Péter.

MI LESZ TIZ ÉV MULVA?

Az angol vegyészszakvetség közgyűlésén érdekes előadást tartott Henry Rhodes angol ké-mikus. Általánosságban be-szólalt arról, hogy a modern tu-domány már nem ismeri a le-hetetlenségeket. Egy torontói egyetemi tanárnak — amint azt a Kanadai Magyar Újság annakidején megírta — sike-rült állitólág élő protoplazmát mesterséges uton előállítani. Sikertől csont- és szövetképz-ődményeket mesterséges uton növelni és ilyen alapon talán már nemsokára a levágot ta-gok helyébe is lehet újakat nö-veszteni.

Szénhidrátot is lehet már tu-dományos elegyítéssel előállíta-ni. Széndioxidból és vízből ké-szítik, tehát a levegőben meg-található anyagokból. Idővel tehát keményítőt, cukrot és ce-lulózet, szóval végeredményben ruhát és élelmiszert is lehet majd a levegőből előállítani. De ugyanly feljődik az életet rom-boló tudomány is. Vannak már nagyon rövidhullámu sugarak, amelyek azonnali halált okoz-nak és ezeknek a koncentrá-lá-sa a jövő háborújának egyik legborzalmasabb fegyvere le-het.

73,536 BIBLIA FOGYOTT EL TAVALY MAGYARORSZÁGON

A brit biblialátarsulat közpon-tja kimutatást készített a biblia-terjesztés tavalyi eredménye-ről. A statisztika szerint két-ségtelen, hogy a biblia a legna-gyobb példányszámban közké-zen forgó könyv. A londoni központ 225.000, Németország pedig 131.000 példány biblial-t terjesztett el a múlt évben. A harmadik helyen Csonkama-gyarország következik, mert a statisztikai adatok szerint oda-haza 73.536 példányszámban fo-gyott el a protestáns kiadású, Károl Gáspár által még 1586-ban magyarra fordított b'bia.

IRASSA ALÁ ISMERŐSEIVEL IS A LEFEGYVERZÉST KÖVETELŐ NYILATKOZATOT ALÁIRÁSI IVEKET A KÉSZSÉGGEL KÜLDUNK!

KELET-ÉS NYUGATKANADA MAGYARSÁGAT EGYETLEN SZELLEMI KAPOCS FORRASZTJA EGYÉSÉGBE: A "KANADAI MAGYAR ÚJSÁG"

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzüllő-délt írta.

Pénzüllődéskért teljes feloldozást vállalok.

HÁZAK, FARMOK STB., ADÁS-VEVÉLET INTÉZKESSE VELEM

Bármilyen ügyes-ügyes dolgakban forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 14 Crowland Str. Welland, Ont.

A "CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS" magyar megbízottja.

P É N Z

KÜLDÉS A VILÁG BARMELY RÉSZÉBE POSTÁN VAGY BÜRÖGONYILEG — HAJÓJEGYEK ELADÁSA AZ ÖSSZES VONALAKRA EREDETI ÁRAKON

4% KAMATOT FIZETUNK BE TETEKRE NEGYESÉVI EL SZÁMOLASSAL

THE HARBOR STATE BANK
Alapította: EMIL KISS,
4th Ave. 9th St., NEWYCRK

Balázs János Gőmör megye honfitársunk elhunyt az ed-montoni Royal Alexandra kór-házban. A magyar bányász május 19.-én szállították be a kórháza általános rosszullét jeleivel. Rá egy hétre már ki is szenvedett agyhártyagyulladás-ban. Balázs szorgalmas, taktó-rekös ember volt. két éve haza-ment szülőfalujába és megnő-sült; 4 hónapig volt otthon, majd fiatal feleségét otthon-hagyva visszatért Kanadába, a öszre tervezte hazamenetelét, ahol most már felesége és kis gyermeke hiába várja.

Temetése május 28.-án rag-gel 10 órakor volt a Sacred Heart róm. kath. templomból, ahol az edmontoni magyarság nagy számban vett részt a gyászmisén.

Halála nagy megdöbbenést keltett, mert mindenki egészsé-ges fiatal embernek ismerté, aki mindig túlhaladta társait a bá-nyában kocsiszámra kitermett szőnmennyiséggel és a hatal-mas izomerőt igénylő munká-jáért kapott fizetésével.

Lukács Lajos

MAGYAR MÉRNÖK ÉPITI A LISSZABONI KIKÖTŐT

A portugál kőztársaság elnö-kének, valamint a kormány és a diplomáciai testület vala-mennyi tagjának jelenlétében nagy ünneppélyességgel felté-ték le az új lisszaboni kikötő a-lapkövét. Az építkezések vezet-ője Baján Arthur magyar mér-nök. Az építés egyike lesz a leg-nehezebb feladatoknak a Tajo folyó torkolatában lerakódott nagy homokmennyiség miatt. Az ünnepély közönsége előtt el-vonult a lisszaboni kikötőben horgonyzó valamennyi hajó és a hadihajók üdvövéseket adtak le.

KELET-ÉS NYUGATKANADA MAGYARSÁGAT EGYETLEN SZELLEMI KAPOCS FORRASZTJA EGYÉSÉGBE: A "KANADAI MAGYAR ÚJSÁG"